

Številka: U-I-479/22-65

Datum: 30. 5. 2023

ODKLONILNO LOČENO MNENJE SODNIKA DR. ROKA SVETLIČA K SKLEPU ŠT. U-I-479/22 Z DNE 26. 5. 2023

1) "Nezmožnost" uresničiti svojo ustavno vlogo

Nosilni razlog tega sklepa je teza, da petih glasov za vsebinsko odločitev v tej sestavi sodišča ni mogoče pričakovati. To ne drži. Le tri dni pred glasovanjem o sklepu je ena od inaic kompromisnega osnutka uživala podporo petih, druga celo šestih sodnikov. Na dan glasovanja so bile še vedno na mizi. Toda kljub odsotnosti enega od sodnikov se je oblikovalo stališče, da so vse kompromisne inačice mrtve in da je vsako nadaljnje iskanje vsebinske rešitve brez smisla. Ena od sodnic je z neomajno angažiranostjo zahtevala, da se nemudoma preide h glasovanju o odpravi začasnega zadržanja.

Pred glasovanjem ni bila opravljena razprava niti ni poročevalec predstavil osnutka sklepa, o katerem smo odločali. Izvedlo se je zgolj glasovanje. Zato sem tik pred glasovanjem zahteval, da se v skladu s 64. členom Poslovnika Ustavnega sodišča vložijo v zapisnik naslednje besedilo, ki sem ga tudi prebral:

"Ustavni sodnik Rok Svetlič pred glasovanjem opozarjam spoštovane kolegice in kolege, da:

- 1) Ustavno sodišče nima podlage za tako odločitev niti v Ustavi, ZUstS ali kakem drugem zakonu. Prav tako se ni izoblikovala ustaljena presoja Ustavnega sodišča, ki bi to omogočala. En sam primer pred 28. leti, ob nešteti primerih začasnega zadržanja, ko Ustavno sodišče ni (!) *ex offio* poseglo v tak sklep, izkazuje nasprotno ustaljeno presojo Ustavnega sodišča: da v sklep o zadržanju ni mogoče poseči.
- 2) Z umikom začasnega zadržanja pobudnikom, ki jim je *ex lege* prenehal mandat, Ustavno sodišče onemogoči sodno varstvo, kar je ustavna pravica.
- 3) Z umikom začasnega zadržanja v tej fazi postopka pobudnikom Ustavno sodišče krši pravico do izjave, kar je ustavna pravica.
- 4) Dolžnost sodne veje oblasti je, da nadzira in zameji izvršilno in zakonodajno vejo oblasti.

V Ljubljani, 26. 5. 2023"

Ko je bil sklep izglasovan, ga je Ustavno sodišče sporočilo javnosti nemudoma, kar se zgodi zelo redko. Zaradi tega sočasna objava ločenih mnenj, ki so integralni del sporočila Ustavnega sodišča, ni bila možna. Prav tako je odpadel čas za premislek sodnikov in posledično morebitno revotacijo. Primarna vloga ločenih mnenj je namreč namenjena preostalim sodnikom kot apel, naj še enkrat pretehtajo argumente sodnika, ki je ostal v manjšini.

2) Sklep brez podlage

Instituta odprave izrečenega začasnega zadržanja ZUstS ne pozna. Podlage za odpravo začasnega zadržanja zato ni mogoče iskati neposredno v določbah predpisov, ki urejajo postopek pred Ustavnim sodiščem.

Odprave začasnega zadržanja tudi ni mogoče utemeljiti s prakso Ustavnega sodišča. Edini primer, ko je Ustavno sodišče zadržanje odpravilo, je sklep v zadevi št. U-I-116/95 izpred sedemindvajsetih let.¹ V nadaljnji praksi je bilo sprejetih prek 300 začasnih zadržanj in v njej ni niti enkrat Ustavno sodišče sledilo rešitvi iz omenjenega sklepa.

Iz tega sledi dvoje. Prvič, *ne obstaja* ustaljena sodna praksa, da je odprava začasnega zadržanja mogoča. In drugič, *obstaja* ustaljena sodna praksa, da odprava začasnega zadržanja *ni* mogoča. Da praksa Ustavnega sodišča torej sledi jezikovni interpretaciji prvega odstavka 39. člena ZUstS, ki se glasi: "Ustavno sodišče sme do končne odločitve (podčrtal R. S.) v celoti ali delno zadržati izvršitev zakona ali drugega predpisa ali splošnega akta za izvrševanje javnih pooblastil, če bi zaradi njegovega izvrševanja lahko nastale težko popravljive škodljive posledice."

Literatura resda možnost odprave začasnega zadržanja omenja,² toda upoštevati je treba, da gre za dela, ki so bila objavljena le nekaj let po sklepu št. U-I-116/95, da je torej od takrat preteklo prek dvajset let sodne prakse, v kateri se ta rešitev ni uveljavila. Sodna praksa, natančneje utečena sodna praksa namreč pomeni verigo med seboj povezanih in medsebojno sklicujočih se sodnih odločitev, izdanih v časovnem zaporedju, z bistveno podobnimi življenjskimi stanovi, ki napotujejo na uporabo vsem primerom skupne pravne podlage ali na isti pravni institut. Očitno je, da ta okoliščina v zadevnem primeru v celoti umanjka.

---

¹ Drugi primer, ko je Ustavno sodišče poseglo v začasno zadržanje, je zadeva št. U-I-220/03, vendar je ta primer neupošteven, saj Ustavno sodišče začasnega zadržanja ni odpravilo, pač pa le zožilo njegov obseg.

² F. Testen v: L. Šturm (ur.), Komentar Ustave Republike Slovenije, Fakulteta za podiplomske državne in evropske študije, Ljubljana 2002, str. 1135; M. Šipec in drugi, Začasne odredbe v civilnih sodnih postopkih, postopkih pred delovnimi in socialnimi sodišči, upravnimi sodišči, ustavnim sodiščem ter v upravnem postopku, GV Založba, Ljubljana 2001, str. 383 in 403.

Nadalje, kadar se sodišče odloči za pravno inovacijo, ko šele z razlago znotraj še dopustnega pravnega aktivizma – ki je načelno mogoč le znotraj jezikovnih meja zakonskega besedila ali v primerih navideznih pravnih praznin – dogradi določen pravni institut ali ga celo ustvari, mora izdelati tudi doktrino, ki zapolni vse vrzeli in odgovori na vse vidike ter na ključna vprašanja z njenim aktivizmom dograjevanega ali ustvarjenega pravnega instituta.³

Ustavnosodna praksa bi se torej morala zato izreči, kaj sploh lahko je razlog za prenehanje začasnega zadržanja. Je to napačnost prvotne odločitve, so to morda spremenjene okoliščine? In če, katere, kako intenzivne morajo biti, v kakšni meri morajo posegati v ravnotežje interesov strank ali tretjih oseb? Nadalje, v kakšnih časovnih razmakih je treba preizkušati, ali so nastopile spremenjene okoliščine, kako in kdaj ter na kakšen način sodnik poročevalec o svojih ugotovitvah poroča preostalim sodnikom, dalje, kako zagotoviti strankam, predvsem tisti, na katere predlog je bil izpodbijani akt začasno zadržan, da se izrečejo o okoliščinah, ki po mnenju sodišča zahtevajo ponovno presojo začasnega zadržanja, ter kako naj se jim omogoči sodelovanje v postopku odprave zadržanja itd. O tem sklep št. U-I-161/95 ne pove praktično ničesar.⁴

Zgolj dejstvo, da se je v zgodovini obstoja Ustavnega sodišča pojavila neka odločitev, nikakor ne upravičuje njene ponovne uporabe. Do danes je Ustavno sodišče sprejelo prek dvajset tisoč odločitev, med katerimi so neizogibno nekatere napačne, med seboj izključujoče, presežene, opuščene itd. Če bi bil goli obstoj neke odločitve podlaga za njeno ponovitev, bi to vodilo v razpust normativnega značaja sodne prakse in v popolno arbitrarnost odločanja. Ustavno sodišče ne more sprejemati odločitev kot zasebnik, ki ob tem uresničuje svobodo ravnanja in lahko svojo preteklo odločitev ponovi ob vsaki priložnosti, nikoli več ali pa enkrat na 27 let. Sodni diskurz mora artikulirati občo voljo (*voluntas*), ki se pojmovno razlikuje od volje kot artikulacije svobode izbire (*arbitrium*). Ni dovolj, da se nekaj pač "da" narediti.

3) Dodatno: neupoštevnost sklepa št. U-I-161/95

Toda tudi če bi se v nadaljnjih letih ali desetletjih uveljavila rešitev iz zadeve št. U-I-116/95, ki bi ustrezala standardom "ustaljene sodne prakse", bi bila v tem primeru še vedno neupoštevna. V zadevi št. U-I-116/95 je šlo za začasno zadržanje zakona, ki je

---

³ Tako, kot je Ustavno sodišče naredilo v npr. primeru nove doktrine glede pravovarstvenega interesa v odločbi št. U-I-129/19 z dne 1. 7. 2020.

⁴ Navede, da se je zaradi razpisa javne obravnave odločanje zavleklo in da je v obdobju po izdaji začasnega zadržanja prišlo do velikega porasta vloženih certifikatov v pooblaščenice investicijske družbe, omeni neskladje med zbranimi lastniškimi certifikati in tistimi, ki so bili vloženi v delnice, prenosljive vrednostne papirje in nepremičnine, ter doda, da bi z nadaljnjim zadržanjem izvrševanja izpodbijane določbe Sklepa o spremembi Metodologije za izračun čiste vrednosti enote premoženja vzajemnega sklada ogrozili pravice vlagateljev.

reguliral določen družbeni proces (izdajanje lastniških certifikatov), v tem primeru pa gre (v prvi vrsti) za zakon, ki je odvzel *ex lege* mandate organom vodenja javnega zavoda, ki uživa poseben ustavnopravni status. Z drugimi besedami, pobudnikom z odpravo začasnega zadržanja nastanejo nepopravljive posledice, saj jim mandati nepovratno prenehajo.

Iz tega sledi pomembna ustavnopravna posledica: pravica pobudnikov do sodnega varstva se izvotli. Mandat je namreč prenehal brez individualne odločbe, v zvezi s katero bi lahko prizadeti uveljavljali pravno varstvo pri rednih sodiščih, prav tako izpodbijana novela Zakona o RTV ne dopušča nobenih pravnih sredstev. Pobudniki niso imeli drugega sodnega varstva kot zgolj varstvo pred Ustavnim sodiščem. S sprejetjem tega sklepa jim je bilo vsako sodno varstvo dokončno odrečeno. Da je to ustavno in konvencijsko nedopustno, ni treba posebej utemeljevati.⁵

Posebej poudarjam, da je sodno varstvo v *konkretnem* primeru izjemnega pomena tudi z vidika ogroženosti demokratične kulture pri nas. Prenehanje mandatov *ex lege* je institut, ki že po svoji naravi hodi po robu ustavne demokracije. Predstavlja mesto, v katerem se inhibira sistem zavor in ravnovesij, saj parlamentarna večina pri odločitvi deluje hkrati kot presojevalec, normodajalec in izvrševalec. Naloga zakonodajalca je v skladu z 2. členom Ustave, da sprejema splošne in abstraktne predpise. Pri *ex lege* prenehanju mandatov pa ima predpis, nasprotno, učinek individualne odločbe, saj je ob njegovem sprejetju poimensko znano, na koga bo učinkoval (na to je jasno opozorilo Ustavno sodišče že v zadevi št. U-I-172/94⁶). Taka odločitev zakonodajalca predstavlja *de facto* sovpad vseh treh vej oblasti, zato je institut *ex lege* prenehanja mandatov nekakšna slepa pega ustavne demokracije, v kateri ni zagotovljenih nobenih nadzornih mehanizmov med vejami oblasti niti nimajo prizadeti sodnega varstva. O tem se je ESČP izreklo v številnih sodbah, ki jih primeroma ponazarja zadeva *Baka zoper Madžarsko*.⁷

Z odpravo začasnega zadržanja, zdaj ko so novi organi upravljanja RTV že konstituirani, vrnitev mandatov ni več mogoča. Posledično so pobudniki glede

---

⁵ Kljub temu opozarjam na odločbo št. U-I-155/11 z dne 18. 12. 2013, kjer je v 38. točki obrazložitve med drugim rečeno: "[I]z zahteve po učinkovitosti pravnega sredstva izhaja, da mora vložitev pravnega sredstva zadržati izvršitev izpodbijanega akta, če po izvršitvi izpodbijane odločbe in nato ob morebitni ugoditvi pritožbi ne bi bilo mogoče vzpostaviti prejšnjega stanja, kakršno je bilo pred izvršitvijo te odločbe, ali bi bila vzpostavitev prejšnjega stanja nesorazmerno otežena".

⁶ "Načelo pravne države zahteva, da so zakonske rešitve splošne in abstraktne. Pri zakonskih določbah, ki se glede na naravo vprašanja, ki ga urejajo, nanašajo na vnaprej določen krog oseb ali celo samo na eno osebo, je toliko pomembnejše, da je njihov vpliv na položaj teh oseb omejen, s tem pa tudi merljiv in predvidljiv." (4. točka obrazložitve).

⁷ Sodba v zadevi *Baka zoper Madžarsko*, št. 20261/12, z dne 23. 6. 2016, 120. in nasl. točke obrazložitve.

ustavnosodnega varstva mandatov izgubili pravni interes, saj se jim pravni položaj ne more več izboljšati. O nepremišljenosti te odločitve priča tudi zadrega Ustavnega sodišča, ki je z odpravo začasnega zadržanja nastala. Pravni interes je Ustavno sodišče pobudnikom namreč že priznalo z začasnim zadržanjem, zdaj je pa z odpravo tega zadržanja samo ustvarilo okoliščine, zaradi katerih bo moralo, spet samo, ugotoviti neobstoj pravnega interesa in pobudo v bistvenem delu zavreči.

4) Procesni sklep kot obvod do vsebinske odločitve

Iz zgoraj povedanega izhaja, da vsebinska odločitev v najpomembnejšem delu pobude zdaj ni več mogoča. Sklep o umiku zadržanja je *de facto* ustvaril isti učinek, kot bi ga vsebinska odločba Ustavnega sodišča, v kateri bi bilo ugotovljeno, da presojeni zakon v delu, ki določa *ex lege* prenehanja mandatov, ni v neskladju z Ustavo. Odprava začasnega zadržanja je tako izigrala prvi odstavek 41. člena ZUstS, ki določa: "O glavni stvari (podčrtal R. S.) v zadevah iz 21. člena tega zakona odloči ustavno sodišče z večino glasov vseh sodnikov, če ni s tem zakonom določeno drugače." O protiustavnosti zakonov Ustavno sodišče torej odloča z glasovi (vsaj) *petih* sodnikov. Do tega rezultata je Ustavno sodišče uspelo priti po postopku, ki ureja odločanje o "drugih vprašanjih (podčrtal R. S.)" – "O drugih vprašanjih odloči s sklepom z večino glasov navzočih sodnikov" (prvi odstavek 41. člena ZUstS) –, torej z glasovi (vsaj) *štirih* sodnikov.

Ocena, da v razumnem roku ne bo mogoče najti petih glasov za vsebinsko odločitev, je, kot pojasnjeno zgoraj, mnogo preuranjena. V nobenem primeru pa ne more biti podlaga za odpravo začasnega zadržanja, še posebej ne v primeru, ko da Ustavno sodišče na ta način tako drastično prednost eni strani. Prav tako ni upoštevno sklicevanje na ureditev odločanja nemškega Zveznega ustavnega sodišča, ki v primeru, ko senat ne uspe sprejeti odločitve, pusti izpodbijani zakon veljati. Ne le da take rešitve pri nas zakonodajalec ni sprejel, ta zadeva le vsebinsko presojo in je ni mogoče skozi zadnja vrata vnesti v odločanje o začasnem zadržanju, ki je presojanje *sui generis*. Prav tako odprave začasnega zadržanja ni mogoče upravičiti s sklicevanjem na dolgo trajanje odločanja Ustavnega sodišča, saj tri mesece po nobenem kriteriju ni dolga doba. Celo pritožniki, ki jim je z odvzemom prostosti najgloblje poseženo v človekovo pravico, pogosto že pridejo iz zapora ali pripora, ko prejmejo obvestilo o odločitvi Ustavnega sodišča.

5) Varstvo človekovih pravic in "varstvo" volje zakonodajalca

Ni mogoče spregledati nekaterih argumentov, na osnovi katerih je Ustavno sodišče utemeljilo odpravo začasnega zadržanja. Zapisalo je, da "ne more več oceniti, kdaj bo

lahko sprejelo dokončno vsebinsko odločitev v obravnavani zadevi" (7. točka obrazložitve sklepa), zaradi česar "ne more uresničiti svoje ustavne vloge v razumnem času, skladno z načelom učinkovitega sodnega varstva" (8. točka obrazložitve sklepa).

Ne glede na empirično spornost ocene v tem primeru lahko sprejmemo, da je taka situacija vsaj možna.

Toda način, na katerega se je Ustavno sodišče odločilo razrešiti (domnevni) zaplet, je v diametralnem nasprotju z njegovo vlogo v ustavni demokraciji. Iz varuha *človekovih pravic* zoper nosilca oblasti (v tem primeru zakonodajalca) se je spremenilo v varuha *volje* zakonodajne oblasti na račun posameznih nosilcev človekovih pravic. Ustavno sodišče ugotavlja: "Ko je izvajanje zakona v celoti ali delno zadržano, je s tem preprečeno tudi izvrševanje zakonodajalčeve volje"; in nadaljuje: "Če je Ustavno sodišče, [...] soočeno z odmikanjem končne odločitve v vnaprej neopredeljen čas, to pomeni tudi, da Ustavno sodišče z začasnim zadržanjem izvrševanja nekaterih izpodbijanih določb zakona intenzivno poseže v položaj zakonodajalca" (8. točka obrazložitve sklepa).

Konflikt med interesi zakonodajalca po čimprejšnji uveljavitvi zakona in pravico do sodnega varstva pobudnikov je Ustavno sodišče razrešilo na račun slednjih. Povedano drugače, zadrego, da pobudnikom (domnevno) ne more zagotoviti učinkovitega sodnega varstva, se pravi sodnega varstva v razumnem roku, je rešilo tako, da jim je pravico do sodnega varstva kratko malo odvzelo.

6) Odstop od razpravnega načela in kršitev pravice do izjavljanja

Začasno zadržanje je bilo sprejeto na osnovi predloga pobudnikov, torej kot odgovor Ustavnega sodišča na procesno dejanje stranke. Odprave začasnega zadržanja ni predlagala nobena stranka. Zanj se je odločilo Ustavno sodišče po uradni dolžnosti, sklicujoč se na novo nastale okoliščine. Ustavno sodišče bi zato moralo dati pritožnikom in nasprotnemu udeležencu možnost, da se o teh okoliščinah izjavijo. Po ustaljeni presoji Ustavnega sodišča pripada ta pravica strankam v primeru tistih procesnih sklepov, ki lahko vplivajo na vsebinsko odločitev⁸ in jo je treba zagotoviti celo v dvomu. Posebej izpostavljam, da se Ustavno sodišče do vloge z dne 16. 5. 2023, v kateri pritožniki zahtevajo zagotovitev te ustavne pravice, nikoli ni opredelilo niti se ni z njo seznanilo.

7) Procesna presenečenja

Težko je spregledati, da ta primer že od začetka spremljajo številne nenavadne okoliščine, tudi na stani Ustavnega sodišča.⁹ Predstavniki izvršilne in zakonodajne

---

⁸ "Ustavno sodišče je potrdilo, da mora biti kontradiktornost zagotovljena tudi glede pomembnejših procesnih sklepov" (A. Galič v: L. Šturm (ur.), Komentar Ustave Republike Slovenije, Dopolnitev – A, Fakulteta za državne in evropske študije, Ljubljana 2011, str. 302).

⁹ Neobrazloženo smo odstopili od prakse in predloge za izločitve sodnikov zavrgli zaradi prekluzije. Do tega je prišlo na osnovi osnutkov sklepov, ki so bili mimo vednosti poročevalca razdeljeni kar med potekom seje. Zato je na upravni seji dne 20. 3. Ustavno sodišče, v skladu z

oblasti so sprva večkrat javno izrazili pričakovanje, da bo Ustavno sodišče odločilo hitro. Če je tako javno izražanje pričakovanj zgolj malce nenavadno – saj se lahko postavi le na konec dolge vrste pričakovanj vseh tistih, ki čakajo na odločitev Ustavnega sodišča –, pa so v nadaljevanju sledile poteze, ki so Ustavno sodišče postavile v veliko zadrego. Vlada je denimo tik pred sejo dne 15. 2. 2023 predlagala izpeljavo zamudne javne obravnave, s čimer bi v naslednjih dneh omogočila dokončno konstituiranje novih organov RTV in tako izigrala morebitno začasno zadržanje, o katerem je takrat odločalo Ustavno sodišče. S tem bi že takrat dosegli rezultat, do katerega je prišlo sedaj z odpravo začasnega zadržanja. Nadalje, tako Vlada kot Državni zbor sta se vključila v tekmo taktičnih izločanj sodnikov, kar se prav tako ni zgodilo še nikoli. Številnih grobih izjav glede Ustavnega sodišča in zagotovil, da bo oblast dosegla svoje na tak ali drugačen način, ni štel nihče več.

Kako škodljiv odnos do Ustavnega sodišča je bil s tem ustvarjen v javnosti, priča slavje nekaterih zaposlenih na RTV ob odpravi začasnega zadržanja. V zanesenih javnih govorih se je govorilo o "zmagi" v težkem "boju", izražale so se zahvale vsem, ki so "pomagali" do zmage, itd. Te besede so srhljive. Kdo se lahko veseli delovanja javnega zavoda posebnega ustavnopravnega pomena na pravni podlagi, o ustavnosti katerega še ni odločeno oziroma v bistvenem delu nikoli ne bo? Kako lahko kdo spregleda, da odločanje sodišča ni "boj" in uspeh neke stranke, ni "zmaga"? Ne gre za zmago kogarkoli, pač pa za poraz institucij demokracije. Torej vseh nas.

Načelno velja, da obnašanje strank in taktične procesne poteze ne smejo vplivati na odločitev Ustavnega sodišča, toda ni mogoče spregledati, da so opisane razmere ustvarjale dodatno breme. Zato bi bilo, če kdaj, v teh razmerah še posebej pomembno, da bi Ustavno sodišče sledilo svoji ustaljeni sodni presoji.

8) Navidezno olajšanje

S sprejetjem odločitve o odpravi začasnega zadržanja je po treh mesecih odločanja, deležnega političnih pritiskov in izjemnega interesa medijev, nastal občutek olajšanja. Toda ta občutek je lažen. Ustavno sodišče se je znašlo v veliko težjem položaju, kot je bilo prej. Dokazovati bo moralo, da odprava začasnega zadržanja ni bila arbitrarna, kar pomeni, da bo moralo nadaljevati z vpeljšano doktrino odprave začasnega zadržanja po uradni dolžnosti.

---

maksimo *noblesse oblige*, sprejelo stališče, da procesnih možnosti ustavni sodniki ne bomo izkoriščali do skrajnih meja in da bomo svoje predloge podajali transparentno in v naprej. Žal neuspešno. Del teh nenavadnosti je tudi odločitev, da se sklep o odpravi začasnega zadržanja, kot že omenjeno, objavi nemudoma, v petek popoldan, s čimer je onemogočena sočasna objava ločenih mnenj in preudarek sodnikov za morebitno revotacijo.

To pomeni, da bi moralo Ustavno sodišče: 1) po uradni dolžnosti začeti presoјati vsa začasna zadržanja in ugotavljati, ali so s potekom časa nastale nove okoliščine, ki narekujejo odpravo tega zadržanja; 2) po uradni dolžnosti presoјati vse primere, pri katerih začasno zadržanje ni bilo sprejeto, ali so s potekom časa nastale okoliščine, ki sprejetje tega zadržanja narekujejo; 3) pobudnikom (oziroma predlagateljem) in nasprotnim udeležencem dati možnost, da vedno znova vlagajo nove predloge za začasno zadržanje oziroma za njegovo odpravo. Razviti bi moralo tudi postopke in merila. V nasprotnem primeru bo obvisela zlovešča senca dvoma, da je v tem primeru Ustavno sodišče arbitrarno, po sedemindvajsetih letih iz pravnega naftalina vzelo neko rešitev in jo po uporabi vrnilo nazaj na svoje mesto. Bojim se, da se bo zgodilo prav to.

Ključna ostaja teža primera samega. Toda ne zaradi njegove "težkosti", nasprotno, zdaj je oklešččen, prost ključnega ustavnopravnega problema. Ostaja vprašanje denarne odmene tistim, ki so izgubili mandat. "Demokracija" po ceniku. Ne glede na to, kako bo Ustavno sodišče vsebinsko rešilo primer, bo ostal grenak priokus. Kajti molk ključnih ustavnih vprašanj, o katerih ne bo nikoli odločeno, bo ostal oglušujoč.

dr. Rok Svetlič, l.r.
Sodnik